

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitsna pola 1

Četrtek, 30. avgust 2018 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Konceptni list je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

Izpitsni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitsna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtga tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtga tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike so v priloženi barvni prilogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani (1–24), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 12 strani (25–36).

M 1 8 2 5 6 1 2 1 0 2

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

5/36

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL A**1. naloga: Umetnost starih civilizacij na Bližnjem vzhodu**

1.1. V katerem tisočletju so se na Bližnjem vzhodu razvile prve kulture v obliki mest?
Pomagajte si s slikami od 1.1 do 1.4. Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.

- A V 4. tisočletju pr. n. št.
- B V 10. tisočletju pr. n. št.
- C V 1. tisočletju pr. n. št.
- D V 1. tisočletju n. št.

(1 točka)

1.2. Imenujte materiala, iz katerih so takrat v glavnem gradili.

(1 točka)

1.3. Oglejte si deli na slikah 1.1 in 1.2.

Imenujte kulturi, ki jima pripadata.

Slika 1.1: _____

Slika 1.2: _____

(2)

Kako imenujemo veličastne grobnice na sliki 1.2?

(1)

Primerjajte obe deli glede na funkcijo ali obliko. Poudarite razlike ali podobnosti.

---

(2)

Kateri je prvi po imenu znani arhitekt tega časa?

---

(1)
(6 točk)

1.4. Oglejte si delo na sliki 1.3.

Koga predstavlja to delo?

---

(1)

Iz katerega materiala je izdelano? Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.

- A Iz marmorja.
- B Iz alabastra.
- C Iz apnenca/peščenca.
- D Iz bazalta.

(1)

Katere so oblikovne značilnosti dela? Obkrožite črki pred pravilnima odgovoroma.

- A Frontalnost.
- B Asimetričnost.
- C Dinamičnost.
- D Zaprtost.

(2)
(4 točke)

1.5. Oglejte si delo na sliki 1.4.

Navedite tri oblikovne značilnosti egipčanskega slikarstva.

(3 točke)

2. naloga: Kult umrlih

2.1. Navedite namena sakralnih arhitektur na slikah 2.1 in 2.2.

Slika 2.1: _____

Slika 2.2: _____
(2)

Za vsako arhitekturo posebej zapišite po eno njeno oblikovno značilnost.

Slika 2.1: _____
_____

Slika 2.2: _____
_____
(2)
(4 točke)

2.2. Strokovne izraze povežite z ustreznimi razlagami, tako da k pojmu zapišete črko pred definicijo.

nekropola	_____
mastaba	_____
gomila	_____
kripta	_____
sarkofag	_____
katakcombe	_____

- A Obokana podzemna cerkev ali kapela pod prezbiterijem, pogosto uporabljena za grobničo.
- B Krsta iz kamna ali žgane gline, včasih okrašena z reliefi ali napisи.
- C Grobniča kvadrataste oblike z rahlo poševnimi zidovi.
- D Prazgodovinsko ali antično pokopališče.
- E Podzemna pokopališča, ki so jih uporabljali v antiki.
- F Kup nasute zemlje ali kamenja, ki pokriva enega ali več grobov.

(3 točke)

2.3. Kaj imata skupnega upodobitvi na slikah 2.3 in 2.4 glede na vsebino?

(1)

Za vsako umetniško delo posebej zapišite po eno oblikovno značilnost.

Slika 2.3: _____

---

(1)

Slika 2.4: _____

---

(1)
(3 točke)

2.4. Upodobitvi na slikah 2.5 in 2.5a ter 2.6 kažeta predstave o posmrtnem življenju, značilne za čas, ki mu pripadata.

Za vsako posebej pojasnite, kaj predstavlja motiv, in ga razložite.

Slike 2.5 in 2.5a: _____

---

(2)

Slika 2.6: _____

---

(2)
(4 točke)

2.5. Opredelite, kaj je skupni namen vseh umetniških del v tej nalogi.

(1 točka)

3. naloga: Arhitektura – razvoj vzdolžnega tlorisa

3.1. Vzdolžni ali longitudinalni tloris so poznale že visoke kulture na Bližnjem vzhodu.

Oglejte si sliko 3.1 in navedite, kateri starodavni civilizaciji pripada.

Kakšna je bila namembnost te stavbe?

Ime civilizacije: _____ (1)

Namembnost: _____ (1)
(2 točki)

3.2. Ob tlorisih na slikah 3.2 in 3.3 poimenujte predstavljeni arhitekturni umetnini.

Slika 3.2: _____ (1)

Slika 3.3: _____ (1)

Navedite skupne značilnosti tlorisov na slikah 3.2 in 3.3

_____

_____

_____

_____

_____

(1)
(3 točke)

3.3. Umetnini na slikah 3.4 in 3.5 sta nastali v istem mestu, v različnih umetnostnih obdobjih.

Imenite to mesto in pojmenuite obe arhitekturni deli.

Mesto:

Slika 3.4: _____

Slika 3.5: _____ (3 točke)

3.4. S tremi oblikovnimi značilnostmi opišite stavbo na slikah 3.5 in 3.5a.

(3 točke)

3.5. Mogočna stavba na slikah 3.6, 3.6a in 3.6b je nastala v pozmem srednjem veku.

Imenujte umetnostno obdobje, ki mu zgradba pripada, in navedite dve oblikovni novosti gradnje v tem obdobju.

Umetnostno obdobje: _____

Novosti gradnje: _____

(3 točke)

3.6. V obdobju zgodnje renesanse se je umetnost stavbarstva zgledovala po antiki.

Imenujte arhitekta, ki je skonstruiral kupolo, predstavljeno na sliki 3.7.

(1 točka)

4. naloga: Srednjeveško kiparstvo

4.1. Oglejte si kiparska dela na slikah od 4.1 do 4.4.

V srednjem veku so verniki močno častili Marijo. Zato so se v tistem času razvili različni ikonografski motivi. Imenujte jih.

Odgovore zapišite na črte ob številki kiparskega dela.

Slika 4.1: _____

Slika 4.2: _____

Slika 4.3: _____

Slika 4.4: _____

(4)

Verniki so verjeli, da imajo podobe svetih oseb čudodelne moči, in so se k njim pogosto zatekali v molitvi. Ugotovite, katera dva kipa iz barvne priloge sta veljala za čudodelna v Sloveniji, in napišite, kje se nahajata.

_____

(2)
(6 točk)

4.2. Oglejte si kiparska dela na slikah od 4.1 do 4.4. Dela so nastala v različnih umetnostnozgodovinskih slogih. K številki slike dopišite črko ustreznega obdobja/sloga.

Slika 4.1: ____ A mednarodni gotski slog

Slika 4.2: ____ B romanika

Slika 4.3: ____ C gotika

Slika 4.4: ____

(4 točke)

M 1 8 2 5 6 1 2 1 1 3

4.3. Oglejte si del cerkvenega pročelja na sliki 4.5.

Navedite tri njegove sestavne dele oz. arhitekturne elemente.

---

(3)

Katere od naštetih oblikovnih značilnosti veljajo za tovrstno srednjeveško kiparstvo?
Obkrožite črki pred pravilnima odgovoroma.

- A Ujetost v arhitekturni okvir.
- B Dramatičnost.
- C Središčna/simetrična kompozicija.
- D Diagonalna kompozicija.

(2)
(5 točk)

5. naloga: Slikarstvo severne renesanse

5.1. Zemljepisno in časovno opredelite severno renesanco.

Zemljepisna opredelitev: _____

Časovna opredelitev: _____
(2 točki)

5.2. Navedite avtorje umetniških del na slikah 5.1, 5.2 in 5.3.

Slika 5.1: _____

Slika 5.2: A horizontal line representing the mean of a distribution. Two vertical error bars extend from the mean line at different distances, labeled 'n=10' and 'n=100'. The error bar for n=10 is wider than the one for n=100.

Slika 5.3: _____
(3 točke)

5.3. S pomočjo slike 5.1 predstavite tri slogovne značilnosti tega slikarstva.

(3 točke)

5.4. Katero grafično tehniko prikazuje slika 5.2?

---

(1)

Razložite sporočilo upodobitve.

---

(1)

(1)
(2 točki)

M 1 8 2 5 6 1 2 1 1 5

5.5. Poimenujte tip oltarja na sliki 5.3.

(1)

Navedite dve značilnosti oltarjev te vrste.

---

(2)

Opišite osrednji prizor in pojasnite njegovo sporočilo.

Opis:

Sporočilo:

---

(2)
(5 točk)

DEL B**6. naloga**

Oglejte si umetniško delo na slikah 6.1 in 6.1a ter ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelitvite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na slikah 6.1 in 6.1a s tistim na sliki 6.2 glede na slog oz. obdobje, velikost, obliko (npr. tehnika, kompozicija, barve ...) in vsebino. Poudarite podobnosti in/ali razlike.
(8 točk)
5. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavekih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

7. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 7.1 in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 7.1 s tistim na sliki 7.2 glede na slog oz. obdobje, obliko (npr. tehnika, kompozicija, perspektiva, barve in svetloba...) in vsebino. Poudarite podobnosti in/ali razlike. (8 točk)
5. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del. (2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

8. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 8.1 in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 8.1 s tistim na sliki 8.2 glede na obliko. Bodite pozorni na oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora, kompozicijo, izraz na obrazu in oblikovanje las.
(8 točk)
5. Primerjalno opredelите svoj odnos do obeh del.
(2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

Številka izbrane naloge: _____

M 1 8 2 5 6 1 2 1 2 0

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 1 8 2 5 6 1 2 1 2 1

21/36

Viri slik v barvni prilogi (k Izpitni poli 1)

- Slika 1.1: <http://www.crystalinks.com/>. Pridobljeno: 20. 2. 2017.
- Slika 1.2: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana 1993.
- Slika 1.3: <http://www.louvre.fr/en/pistes-de-visite/>. Pridobljeno: 20. 2. 2017.
- Slika 1.4: <https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/e9/23/bd/e923bd5517f83c1faa4e7418db04b737.jpg>. Pridobljeno: 6. 3. 2017.
- Slika 2.1: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997.
- Slika 2.2: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997.
- Slika 2.3: G. Hafner, Kreta in Helada, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1969.
- Slika 2.4: <http://www.dedi.si/dediscina/>. Pridobljeno: 13. 3. 2015.
- Slika 2.5: D. Božič idr., Zakladi tisočletij: zgodovina Slovenije od neandertalcev do Slovanov, Modrijan, Ljubljana 1999.
- Slika 2.5a: <http://kraji.eu/slovenija/>. Pridobljeno: 20. 9. 2017.
- Slika 2.6: http://cv.uoc.edu/~04_999_01_u07/percepcions/. Pridobljeno: 25. 2. 2014.
- Slika 3.1: J. Debicki idr., Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti, Modrijan, Ljubljana 1998.
- Slika 3.2: <http://rozmeri.oucreate.com/ahi4913/>. Pridobljeno: 20. 2. 2017.
- Slika 3.3: <http://arthistoryresources.net/greek-art-archaeology-2016/>. Pridobljeno: 24. 11. 2017.
- Slika 3.4: <http://www.acrosseurope.com/wp-content/uploads/2016/06/Reconstruction-1.jpg>. Pridobljeno: 24. 11. 2017.
- Sliki 3.5 in 3.5a: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana 1993.
- Slike 3.6, 3.6a in 3.6b: R. Toman (ur.), The Art of Gothic: architecture, sculpture, painting, Könemann, Köln 1999.
- Slika 3.7: D. R. McNamara, How to Read Churches. A Crash Course in Ecclesiastical Architecture, Herbert Press, London 2011.
- Slika 4.1: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998.
- Slika 4.2: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998.
- Slika 4.3: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997.
- Slika 4.4: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998.
- Slika 4.5: <https://travelfranceonline.com/>. Pridobljeno: 6. 3. 2017.
- Slika 5.1: http://www.louvre.fr/sites/default/files/imagecache/940x768/medias/medias_images/images/. Pridobljeno: 17. 2. 2016.
- Slika 5.2: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4c/>. Pridobljeno: 17. 2. 2016.
- Slika 5.3: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/4/4c/>. Pridobljeno: 6. 3. 2017.
- Slika 6.1: <https://files.wordpress.com/2012/12/>. Pridobljeno: 6. 3. 2017.
- Slika 6.1a: več avtorjev, Likovna umetnost, velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana (slovenska izdaja) 2012.
- Slika 6.2: <https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/736x/f0/9d/58/f09d586575a4cf42ed2ec75e8212f860.jpg>. Pridobljeno: 27. 3. 2016.
- Slika 7.1: http://cesaremarchetti.org/gallery/_gal_img/UCtotb.jpg. Pridobljeno: 15. 5. 2016.
- Slika 7.2: <http://www.wga.hu/art/t/>. Pridobljeno: 13. 3. 2015.
- Slika 8.1: http://leebraden.net/?page_id=998. Pridobljeno: 2. 12. 2016.
- Slika 8.2: G. Hafner, Kreta in Helada, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1969.

Prazna stran

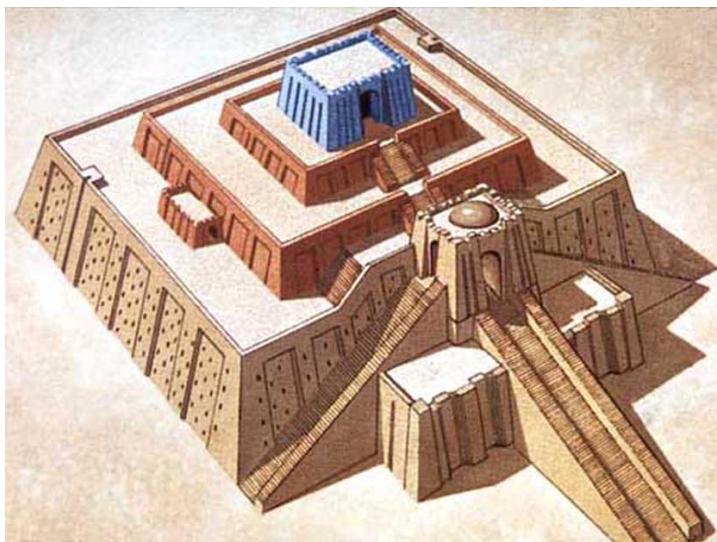

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

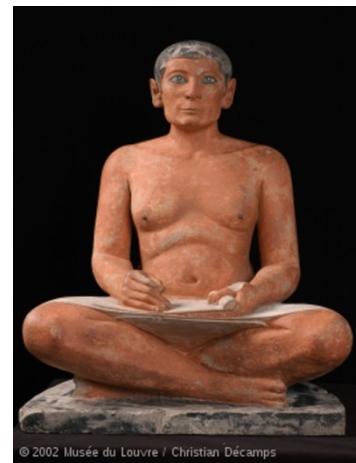
1. naloga: Umetnost starih civilizacij na Bližnjem vzhodu

Slika 1.1

Slika 1.2

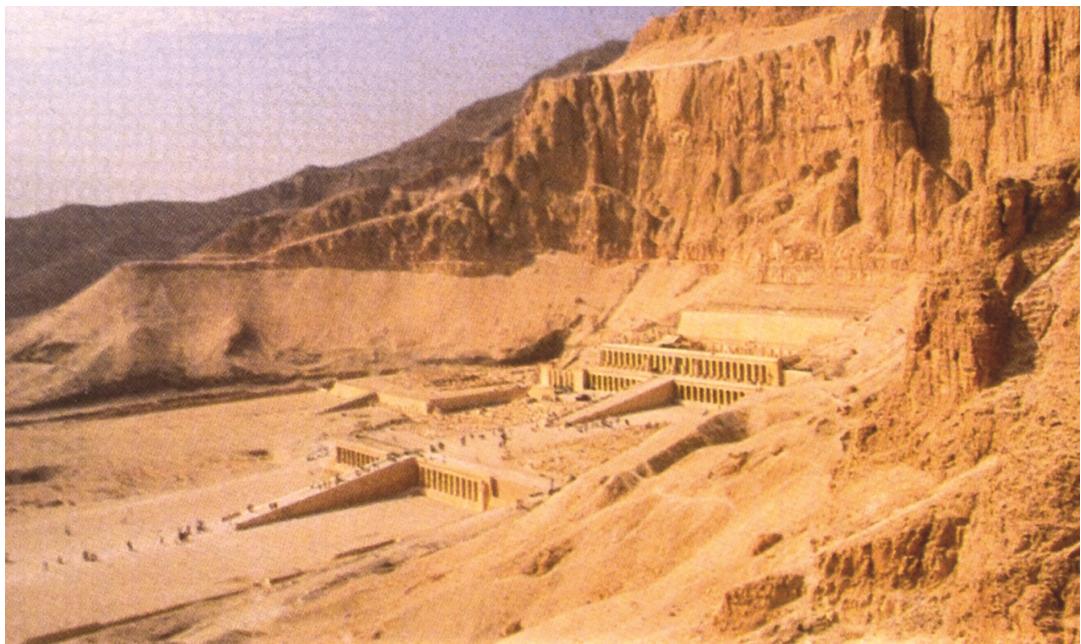
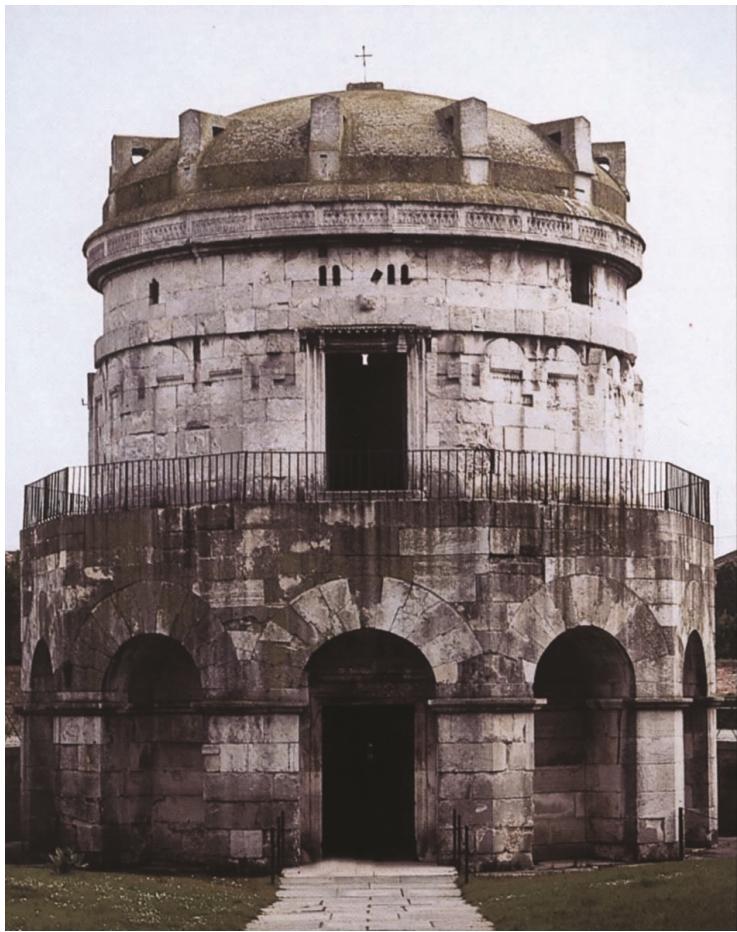
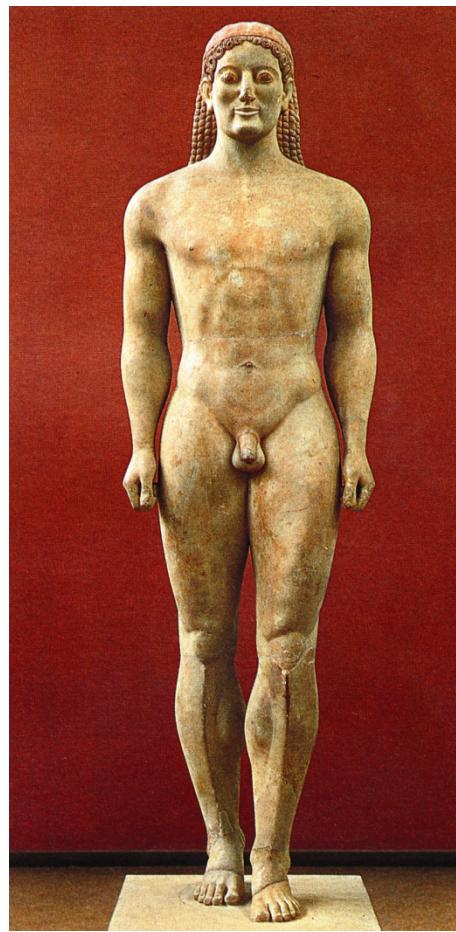

© 2002 Musée du Louvre / Christian Décamps

Slika 1.3

Slika 1.4

2. naloga: Kult umrlih*Slika 2.1**Slika 2.2**Slika 2.3*

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

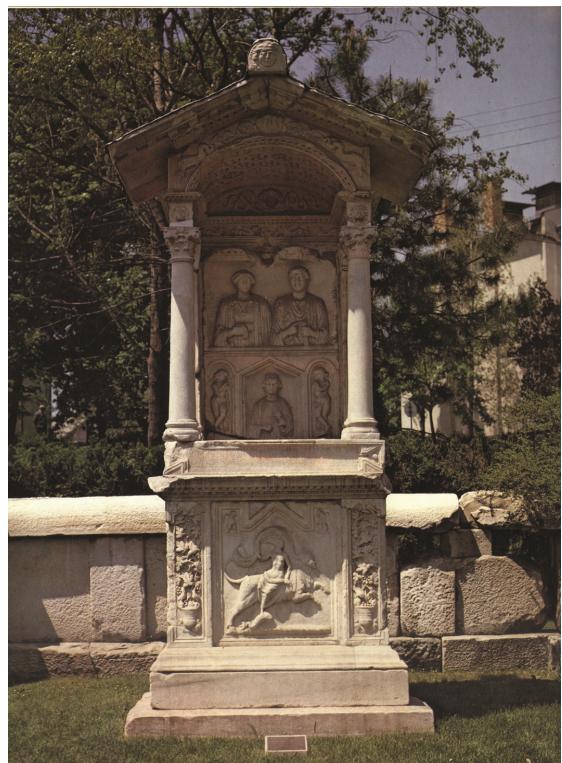

M 1 8 2 5 6 1 2 1 2 7

27/36

Slika 2.4

Slika 2.5

Slika 2.6

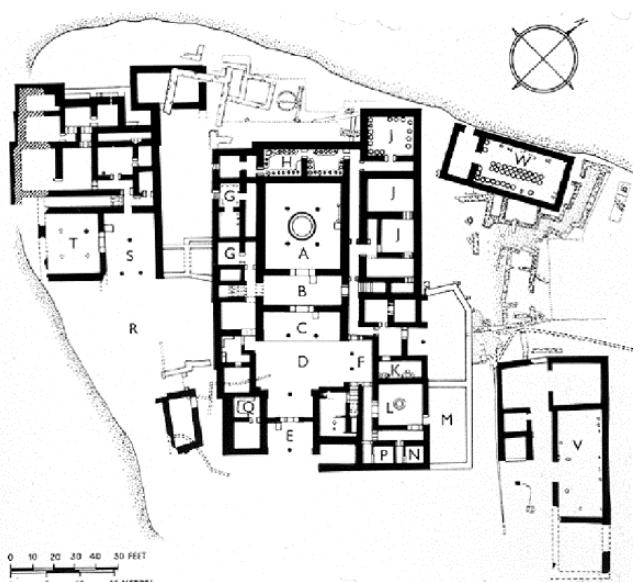

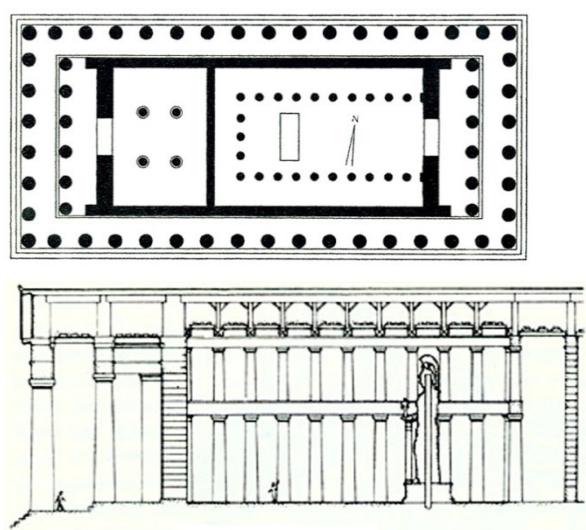
3. naloga: Arhitektura - razvoj vzdolžnega tlorisa

Slika 3.1

Slika 3.2

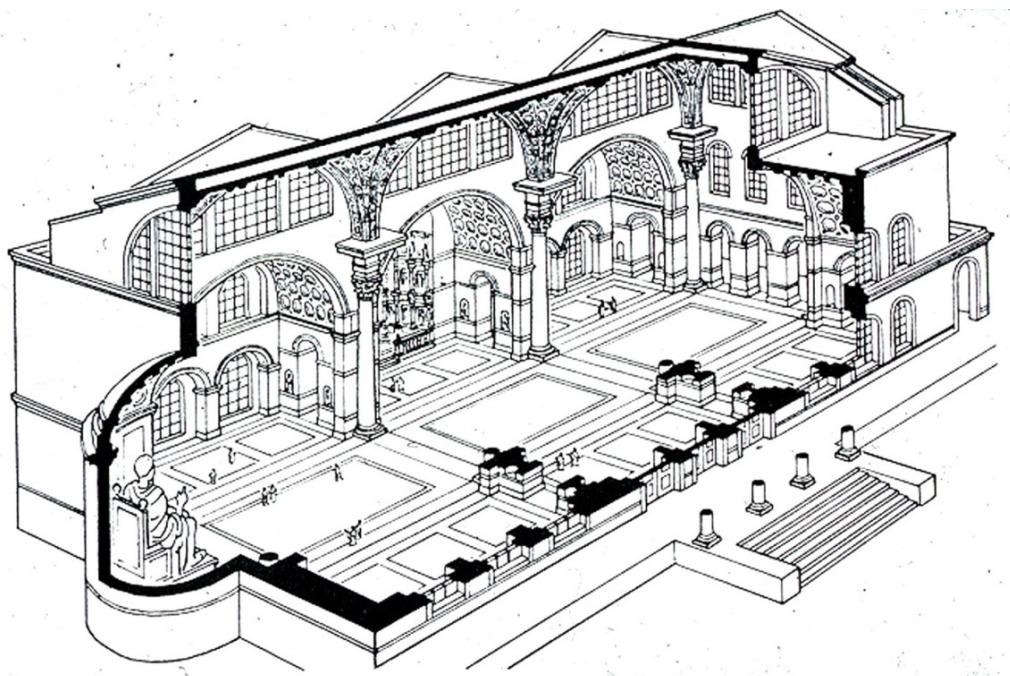

Slika 3.3

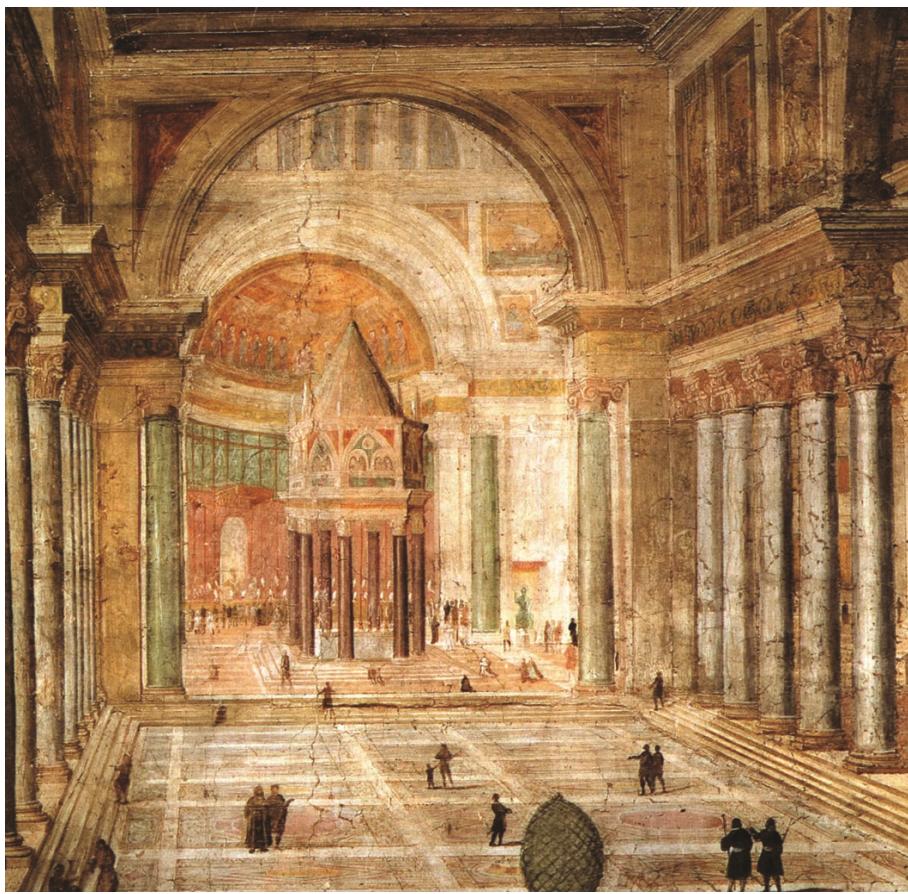

M 1 8 2 5 6 1 2 1 2 9

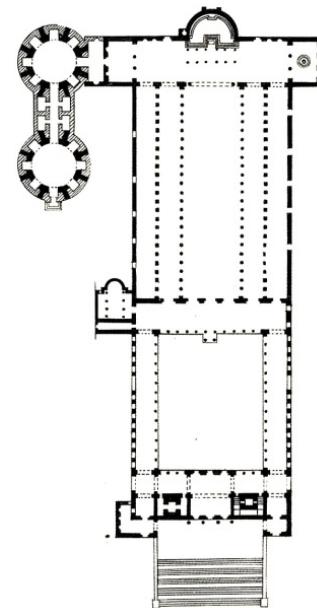
29/36

Slika 3.4

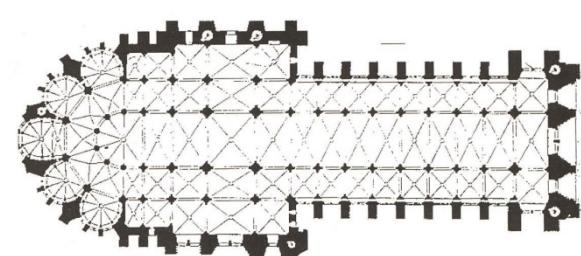
Slika 3.5

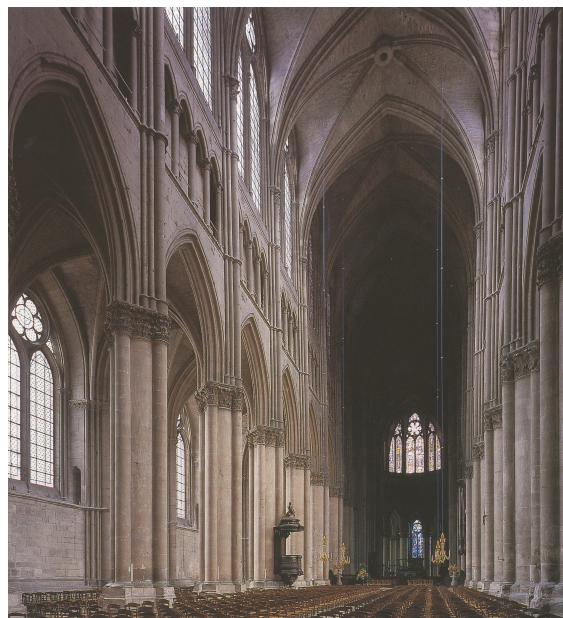
Slika 3.5a

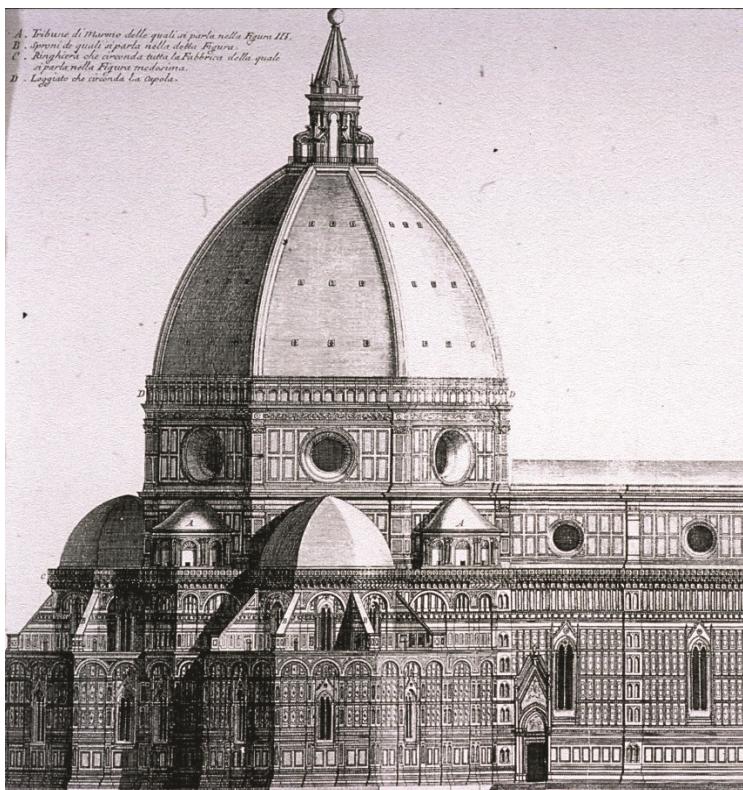
Slika 3.6

Slika 3.6a

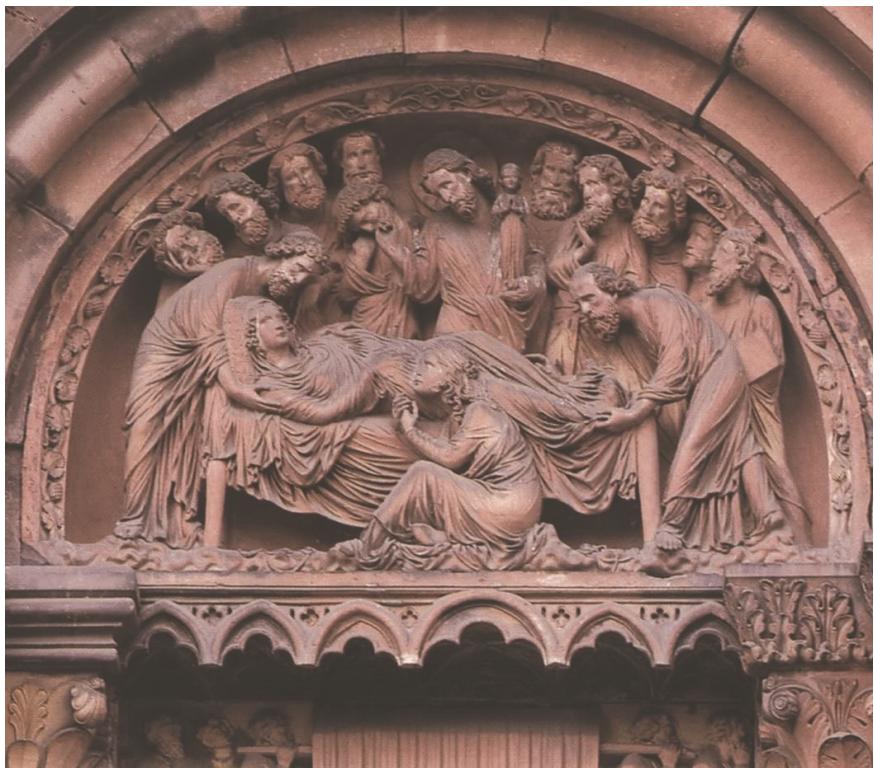
Slika 3.6b

Slika 3.7

4. naloga: Srednjeveško kiparstvo

Slika 4.1

Slika 4.2

Slika 4.3

Slika 4.4

Slika 4.5

M 1 8 2 5 6 1 2 1 3 3

33/36

5. naloga: Slikarstvo severne renesanse

Slika 5.1

Slika 5.2

Slika 5.3

6. naloga

Slika 6.1a

Slika 6.1

Slika 6.2

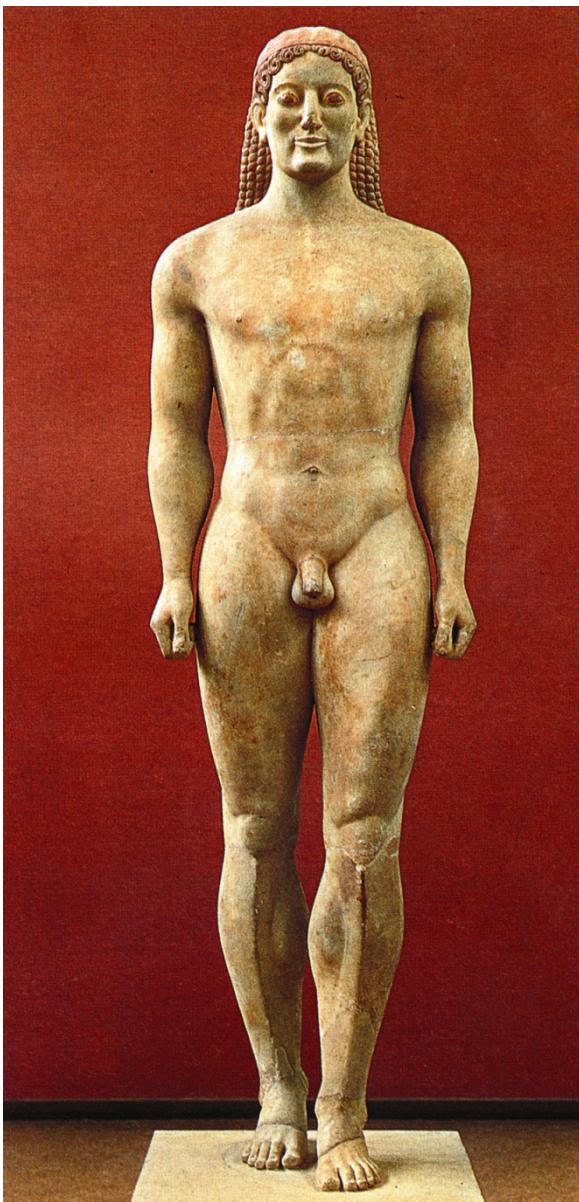
7. naloga*Slika 7.1**Slika 7.2*

8. naloga

Slika 8.1

Slika 8.2